

Бібліотека як громадський простір підтримки

«Згуртованість та об'єднаність – ключ до Перемоги, бо саме це перетворює нас у воїнів, які захищають свою землю від російської орди, працюючи кожен на своєму фронті. І поки військові відвойовують загарбані окупантами території на фронті, українська бібліотека стає потужним центром інформаційної боротьби».

«Хочу підкреслити важливу роль бібліотек у трьох ключових напрямках:

Як інформаційний тил на шляху до перемоги

Допомога ВПО

Допомога громадам, що відновлюються»

Люсьєна Шум, виконавча директорка Благодійного фонду «Бібліотечна країна»

Ми вкотре переконалися – щоб не відбувалося в країні – бібліотеки стають справжніми точками опори та центрами підтримки громад.

В минулому році ми, разом з країною, перелаштували свою роботу в реаліях повномасштабної війни.

Ряд бібліотек, які були змушені переїхати через окупацію та активні бойові дії, продовжили свою роботу як переміщені або дистанційно.

Дякуючи нашим захисникам, Одещині не треба відновлюватися після окупації, як великій кількості громад в інших регіонах, і бібліотеки Одеси та області, знаходячись у відносній безпеці, стали простором інформаційної підтримки та емоційного прихистку як взагалі для своїх користувачів, так і особливо для ВПО.

Наразі війна відбувається не лише за допомогою зброї на землі, воді та у повітрі, а й на полі бою всього інформаційного простору. Бібліотеки вже давно працюють в плані медіаграмотності та інформаційної гігієни, які зараз для кожного вкрай необхідні. Тож, діяльність в цих напрямках стала ще більш актуальною та важливою. Крім того, знову ж таки, процитую Люсьєну Шум: «Бібліотеки сьогодні – це не просто сховища книг, це інформаційні центри розвитку громад, хаби цифрової освіти та ін.»

Як хаб цифрової освіти ми продовжуємо надавати консультативну допомогу своїм користувачам.

Спільно з нашими партнерами – Патрульною поліцією – ми працюємо і в напрямку безпечного інтернету для користувачів. Поліцейські проводять в бібліотеці зустрічі, присвячену цій тематиці.

Оскільки Одеса і взагалі наш регіон прийняли у себе багато переселенців, хочу більше зупинитися саме на роботі з ними. Як саме допомагають їм бібліотеки, і, зокрема, наша Обласна юнацька бібліотека.

Ми з вами розуміємо, що часто люди не просто переїжджали з інших місць, а насправді тікали від війни, залишившись без нічого. Ми в бібліотеці організували для ВПО інформаційно-консультативний куточок, де зібрали інформацію про роботу та контакти відповідних органів та установ, волонтерських центрів, служб тощо, які можуть стати їм в нагоді.

Також, переселенці мають можливість користуватися комп'ютерами як для пошуку необхідної інформації, так і для роботи та навчання.

Останнім часом ми неодноразово звертаємо увагу на те, що бібліотеки стали місцем емоційного прихистку. Я повторюю, бо вже говорила про це, що, так – ми не лікарі чи дипломовані психологи, щоб мати можливість надавати психологічну допомогу. Але те, що в стінах бібліотеки люди «відтанули», хоч трохи заспокоїлись, адаптувались, знайшли нових друзів і взагалі отримали емоційне відновлення – це факт! Це те, що ми бачили на власні очі.

Трохи про те, що відбувалось протягом минулого року у нас в бібліотеці. Аналогічні заходи проводились в багатьох бібліотеках Одещини і України, і ви маєте можливість знайомитися з ними на сайтах і бібліотечних сторінках у соцмережах (зокрема, ФБ).

Про наші заходи я трохи детальніше розповідала восени. Але, нагадаю. Можливо, щось стане вам в нагоді для використання в своїй роботі.

В бібліотеці певний час працював Кіноклуб. Глядачі дивилися фільми від Артхаус трафік. Кіноклуб від Артхаус трафік - це можливість показувати кіно у гарній якості, в українській озвучці та на легальній основі. За бажанням, ви також можете приєднатися до цієї мережі та організовувати у себе кіноперегляди.

На постійній основі працює ігровий клуб («Ігротека»). Він працює в певний день, але бажанчі (діти та підлітки) можуть прийти разом зі своїми друзями в будь-який день, пограти і, головне, поспілкуватися. Зустрічі відбуваються незалежно від погоди чи наявності світла. До речі, саме живого спілкування часто найбільше не вистачає ВПО (за їх словами). Люди покинули свої домівки, свою роботу, школу, друзів, звичну обстановку та коло спілкування, приїхали в часто нове для них місце. Це важко і для дорослих, і для дітей.

Тож, більшу ніж зазвичай, увагу ми приділили саме соціалізації юнацтва та організації дозвілля. Звісно ж, робота велась за всіма напрямками (національно-патріотичне виховання, популяризація української та світової культури, правове виховання, профорієнтація і т.і.) Але, вищеназвані напрямки (соціалізація та організація дозвілля) стали в умовах повномасштабної війни нагальними.

Щотижня у нас проводяться майстер-класи. Це практикується в багатьох бібліотеках. Адже науково доведено, що саме мілка моторика не тільки розвиває, але й «знімає» тривожність.

Для організації майстер-класу (або, як це було у наших предків – вечорниць) не потрібно особливих умов. Ми в бібліотеці збиралися навіть тоді, коли не було світла. Головне – бажання.

Зараз знову набули актуальності мовні клуби. Як української, так і іноземних мов. У співпраці з викладачами можна організовувати такі клуби в бібліотеках. У нас працював Розмовний клуб англійської мови. Кожне заняття було присвячене певній тематиці. Одне з них співпало з днем міста Херсон і, оскільки, у нас багато гостей з цього міста – було присвячене саме йому.

Для гостей міста (нам більше подобається ВПО називати саме гостями, бо, приймаючи їх з одеською гостинністю, разом з ними віримо в їх якнайшвидше повернення додому) була організована віртуальна екскурсія Одесою.

Та наші гості не залишаються лише відвідувачами заходів, а й самі залюбки організовують їх для користувачів бібліотеки.

В бібліотеці діє читацький клуб «PROчитай». Оскільки, свого часу, зібралися діти і підлітки різних вікових груп, було відокремлено «PROчитай Юніор».

Користувачі можуть ділитися своїми думками про улюблені книги не тільки в рамках зустрічей у клубі. У нас в бібліотеці діє проєкт «Читай з нами! Читай більше нас!» (ролики з розповідями про сучасну літературу, які спочатку були від бібліотекарей, зараз – від читачів). Також, хочемо поновити цикл «Книга-Кіно-Читач». Як ви зрозуміли з назви – мова про порівняння книг з їх екранізацією. Діти і підлітки охоче ділилися своїми думками і, навіть, організовували дискусії.

Під час карантину ми всі мріяли про живе спілкування, а не тільки онлайн. І, попри всі труднощі, у минулому році ми таки почали реалізовувати проєкт «Наживо» – цикл зустрічей з письменниками. Ви у себе також можете організовувати зустрічі для читачів. Якщо не має можливості запросити когось безпосередньо в бібліотеку, можна робити такі зустрічі онлайн, організувавши самим або приєднавшись до подібних заходів, які організовують видавництва та бібліотеки в різних куточках нашої країни.

Хочу нагадати про флешмоб «Українська література підтримує!», який було ініційовано ще на початку повномасштабного вторгнення і продовжено в цьому році. Взяти участь в ньому запропоновано бібліотекам, письменникам, поетам, драматургам, та всім, хто має відношення до видання та розповсюдження книг. Мета – підтримка української та україномовної книги. Долучайтесь!

«Книга – це зброя і захист!» Це стало нашим меседжем в минулому році. Його розміщено на фасаді бібліотеки (разом з одеськими котиками на закритих OSB вікнах). До речі, це вже стало нашою візитівкою на районі, перехожі залюбки фотографуються біля них і звертають увагу, що це бібліотека.

Я коротко розповіла на прикладі нашої бібліотеки про ті напрямки роботи, які стали більш актуальними наразі.

Ще раз повторю, що, незважаючи на труднощі (повітряні тривоги, відсутність електроенергії) бібліотеки Одещини прийняли і продовжують приймати виклики, та доводять, що вони є справжніми точками опори та центрами підтримки. І працюють. Разом зі своєю громадою, разом зі своєю країною. Кожен на своєму місці. Але всі – заради Перемоги! Тримаймося!